

תלמוד תורה בני מנחם חב"ד חלון

בְּאוּרִים וְחֵדוּשִׁים

בְּהַגְדָּה שֶׁל פֶּסַח

שֶׁל הַחֵי"ל בְּצִבְאוֹת ה':

מִכְתָּה _____

פסח תשע"ד

מבוא

"וַאֲפִילוּ כָלֵנוּ חֲכָמִים, כָּלֵנוּ נְבוֹנִים, כָּלֵנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מְצוּה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, וְכָל הַמְרָבָה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הֲרִי זֶה מְשַׁבַּח"

הַהֲגָדָה שֶׁל פֶּסַח הִיא אֶחָד הַסְּפָרִים עֲלֵהֶם נִכְתְּבוּ הֵכִי הַרְבֵּה פְּרוּשִׁים, יְהוּדִים רַבִּים מְסַבִּים ל'סֵדֶר' כְּשֶׁמְסַפֵּר הַגְּדוֹת לְפָנֵיהֶם, הַגְּדָה הַגְּדָה וְעֲנִינָה, הַגְּדָה הַגְּדָה וְסְפּוּרָה. פֶּאֶר כָּל הַהֲגָדוֹת הִיא כַּמוּבָן הַגְּדַת הַקֹּדֶשׁ וְהַתְּפִאָרֶת "לְקוּטֵי טְעָמִים וּמְנַהֲגִים" שֶׁל כ"ק אֲדָמוֹר עֲטָרַת רֵאשִׁנוּ זִי"ע – נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל.

אָנוּ מְזַמְיִנִים כָּאֵן, אֶת תְּלַמִּידֵי מוֹסְדֵנוּ, שֶׁבְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִצְמַחוּ וַיִּגְדְּלוּ כָּל אֶחָד לְאֵילָן נוֹשֵׂא פִּרוֹת מְתוּקִים, תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים שֶׁל מִפְּשֵׁ, לְעֵינַי בְּעֶצְמָם (וּבְעֶזְרַת מְבַגֵּר) בִּימֵי הַתְּכַנָּה לְחַג בְּהַגְּדָה וְאוֹצֵר מְפָרְשֵׁיהָ, וּבְפֶרֶט בְּהַגְּדָה שֶׁל הַרְבֵּי, וְלְהוֹצִיא מִשָּׁם פְּנִינִים וּמְרַגְלִיּוֹת, וְלִשְׁבָּצָם כְּהַגְּדָה פְּרָטִית,

עצמאית, בה יכלו להשתמש ב'סדר' ואף לומר
בפני בני הבית רעיונות וחדושים שבְעֲצֻמְכֶם
ערכתם וסדרתם כּאן על הדף. הרעיונות שנבחרו
הנם רעיונות בסיסיים, בעלי טעם חנוכי, המלוקטים
מספרים שונים (ובפרט, כּמוּבֵן, מהגדתו של נשיא
הדור).

בדפים נפרדים צורפו הרעיונות בקצרה ממוקדם,
ומשם נוכל ללמד היטב ולהעתיק כּאן בסגנונו
שלנו (הרעיונות נלקטו ונערכו ע"י הרב שמואל שי'
רסקין).

תקותנו ותפלתנו, שימי הפסח ינצלו ע"י הלמדנים
הצעירים, חילי צבאות ה', להוספה בלמוד התורה,
יראת שמים ואהבת ישראל ברוח מוסדנו הנקרא
על שם קודש-הקדשים זכותו תגן עלינו.

חג הפסח כּשר ושמח

הרב יהושע שמעוני

מנהל התלמוד תורה

קדוש (א)

כִּי בָנוּ בְחֵרֶת וְאוֹתָנוּ קִדְשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים,
[בְּשַׁבָּת: וְשַׁבָּת] וּמוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ [בְּשַׁבָּת: בְּאַהֲבָה
וּבְרִצּוֹן] בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הִנְחַלְתָּנוּ

מַה נִּשְׁתַּנָּה?

מִדּוּעַ בְּשָׁנָה רְגִילָה לֹא אוֹמְרִים בְּקִדּוּשׁ
"בְּאַהֲבָה", וְרַק כְּשֶׁחָל הַפֶּסַח בְּשַׁבָּת
מוֹסִיפִים אֶת הַמִּלָּה הַזֹּאת?

(רבי דוד אבודרהם)

קדוש (ב)

מה נשתנה?

מה ההבדלים בין קדוש של כל השנה
לקדוש בליל הסדר?

א.

ב.

ג.

ד.

ה.

היא לחמא עניא

כל דכפין ייתי ויכול

כל דצריך ייתי ויפסח

מה נשתנה?

מה ה"חכמה" להגיד את זה עכשו, בבית,

מישהו מהעניים בכלל שומע?

א.

(חק יעקב) _____

ב.

(ברוך שאמר) _____

ג.

(הרבי נשיא הדור) _____

מַה נִשְׁתַּנָּה (א)

מַה נִשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלַּיְלוֹת

מַה נִשְׁתַּנָּה?

גַּם בַּלַּיִל חַג הַסִּכּוֹת רוֹאֵה הַיֶּלֶד שְׁנוּי גָּדוֹל:
לֹא אוֹכְלִים בַּבַּיִת! מֵדוּעַ אִזּוֹ הוּא לֹא שׂוֹאֵל
מַה נִשְׁתַּנָּה?

א.

(ר' צדוק הכהן) _____

ב.

(בפי העם) _____

מַה נְשִׂתְנָה (ב)

שְׂבַכְל הַלִּילוֹת אֵין אָנוּ מִטְּבִילִין אֶפְלוּ
פַּעַם אַחַת הַלִּילָה הַזֶּה שְׂתִי פְּעָמִים

מַה נְשִׂתְנָה?

הָרִי בִּינְתִים הַטְּבִלְנוּ רַק פַּעַם אַחַת, אֵת
הַכְּרַפִּים בְּמִי-מְלַח, וְכִיצַד יִדַּע הַיֶּלֶד לְשֹׂאֵל
גַּם עַל הַטְּבוּל שֶׁל הַמָּרוֹר בַּחֲרֹסֶת?

(ר"י מנרבונה, רשב"ץ)

מעשה ברבי אליעזר

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי
אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון
שהיו מסבים בבני ברק

מה נשתנה?

מדוע אומרים את הקטע הזה בהגדה?

א.

(ריטב"א)

ב.

(שמחת הרגל)

ורמז לדבר:

חֲכָם מַה הוּא אֹמֵר

וְאִם אַתָּה אֹמֵר לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אֵין
מִבְּטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲבִיקוּמָן

מה נשתנה?

מהי משמעות התשובה הזו?

א.

(ראשונים)

ב.

(הגרי"ז)

רשע מֵה הוּא אֹמֵר

וַאֲפֹ אֶתְהָה הִקְהָה אֶת שְׁנֵי וַאֲמַר לוֹ
"בְּעֵבֹר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם",
לִי וְלֹא לֹו' – אֵלֹו הָיָה שָׁם לֹא הָיָה נִגְאֵל

מֵה נִשְׁתַּנְּה?

מֵהי מִשְׁמָעוֹת הַתְּשׁוּבָה הַזֹּו?

א

(אלשיך) _____

נ

(הרבי) _____

וְהִיא שְׁעֵמֻדָּה

וְהִיא שְׁעֵמֻדָּה לְאַבְוֹתֵינוּ וְלָנוּ, שְׁלֹא אֶחָד
בְּלִבָּד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֲלֵא שְׁבִכָּל
דּוֹר וָדוֹר עִוְמוּדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ וְהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִצִּילֵנוּ מִיָּדָם

מַה נִּשְׁתַּנָּה?

מִי זֶה "הִיא" שְׁעֵמֻדָּה?

א.

_____

_____

(אבודרהם) _____

ב.

_____

_____

(שבלי הלקט) _____

ג.

_____

_____

_____

(מעשי ה') _____

וַיְהִי שֵׁם לְגֹי

וַיְהִי שֵׁם לְגֹי – מְלִמַּד שֶׁהָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מְצִינִים שָׁם

מה נשתנה?

מה זה "מְצִינִים", וכיצד הצטינו בני ישראל
במצרים?

א.

(ראשונים)

ב.

(ריטב"א בשם רש"י)

וְרַב כַּמָּה שָׁנָא מֵר

וְרַב כַּמָּה שָׁנָא מֵר – רַבְבָּה כְּצִמָּח הַשָּׂדֶה
נִתְתִיבָהּ, וְתַרְבִּי וְתַגְדְּלִי וְתַבְּאִי בְּעַדִּי עַדִּים

מַה נִּשְׁתַּנְּדָה?

מַה זֶה "עַדִּי עַדִּים"?

א.

(גמרא)

ב.

(רש"י)

ג.

(אלשיך)

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוּדָה קָשָׁה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר –
וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ

מָה נִשְׁתַּנְּדָה?

מָה זֶה "פָּרֶךְ"?

א.

ב.

ג.

ד.

(גמרא)

אָנִי וְלֹא...

וְיוֹצִיאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם – לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ,
וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף, וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ אֱלֹהִים
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ בְּכֹדֶדוֹ וּבְעֶצְמוֹ

מַה נִּשְׁתַּנְּהוּ?

הֲרֵי מִשָּׁה רַבְּנוּ הָיָה "שְׁלִיחַ" ה' לְהוֹצִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם?

א.

(תוספות רי"ד) _____

ב.

(שבלי הלקט) _____

ג.

(אבן עזרא) _____

אלו עֵשֶׂר מִכּוֹת

מה נִשְׁתַּנֶּה?

מדוע נוהגים לשפוך מַעַט מֵהַיַּיִן בְּאִמִּירַת
עֲשֶׂרֶת הַמִּכּוֹת?

א.

(סידור הרב ושער הכולל) _____

ב.

(הגדת 'זכר לפסח') _____

דַּצ"ד עַד"ש בְּאַח"ב

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סִימָנִים: דַּצ"ד
עַד"ש בְּאַח"ב

מה נשתנה?

מה משמעות הסימנים?

א.

(ראשונים)

ב.

(שבלי הלקט)

ג.

(חתם סופר)

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עָלֵינוּ

מֵה נִשְׁתַּנֶּה?

כְּנֶגֶד מֵה מְבֻנִים חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה הַמַּעֲלוֹת
הַטּוֹבוֹת?

א.
_____
_____
_____
(ריטב"א) _____

ב.
_____
_____
_____
(גר"א) _____

ג.
_____
_____
(ליל שימורים) _____

מִצְוָה זוֹ

מִצְוָה זוֹ שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה? – עַל
שׁוֹם שְׂלֵא הַסְפִּיק בְּצִקָּת שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ
לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְגֵאָלָם.

מַה נִּשְׁתַּנָּה?

הֲרִי ה' צִוָּה אֶתֶם עוֹד מִרֵאשׁ-חֹדֶשׁ נִסָּן לֶאֱכֹל
מִצְוָה בְּלֵיל הַסֶּדֶר, הַרְבֵּה לְפָנַי יִצִּיאת מִצְרַיִם?

א.

(ראשונים) _____

ב.

(מעשי ה') _____

ג.

(לקוטי תורה) _____